

	Zaaknummer 00514741
Onderwerp	Eerste resultaten omgekeerd inzamelen afval, fase 1

Collegevoorstel

Aanleiding / voorgeschiedenis

Op 20 december 2016 besloot de raad tot de invoering van het omgekeerd inzamelen van huishoudelijk afval. Tijdens de raadsvergadering is toegezegd dat de eerste resultaten van de eerste fase voor de zomer (2017) worden meegedeeld. Dit voorstel gaat over die eerste resultaten uit fase 1 (Nieuwkuijk en Vlijmen ten zuiden van de A59), over de eerste acht weken (15 april tot 10 juni).

Feitelijke informatie

Restafval

Vóór de invoering van het omgekeerd inzamelen, in 2016, is 134 kilogram restafval per inwoner per jaar ingezameld (exclusief grof restafval). In fase 1 is in de eerste acht weken na invoering 9,8 kilogram restafval per inwoner ingezameld (exclusief grof restafval). Omgerekend naar een heel jaar komt dit neer op 64 kilogram restafval (exclusief grof restafval) per jaar. Dit is ruim onder de doelstelling die de gemeente heeft opgenomen in het afvalbeleidsplan (85 kilogram in 2018 en 75 kilogram in 2020). Tegelijkertijd is het waarschijnlijk een onderschatting van de werkelijke hoeveelheid restafval per inwoner, omdat er in de eerste acht weken zogenaamde 'nulaanbieders' zijn die nog steeds hun eerste inworp in de ondergrondse container moeten doen. Het gaat hier om 1.232 adressen en dat is ca. 44% van het totaal aantal adressen in deze fase.

GFT-afval

In de eerste acht weken werd in fase 1, omgerekend naar een heel jaar, ca. 137 kilogram GFT-afval per inwoner ingezameld. Vóór de invoering van het omgekeerd inzamelen werd in fase 1, in dezelfde periode, ca. 102 kilogram GFT-afval per inwoner per jaar ingezameld. Dit is een stijging van ca. 34%.

PMD-afval

In de eerste acht weken werd in fase 1, omgerekend naar een heel jaar, ca. 42 kilogram PMD-afval per inwoner ingezameld. Vóór de invoering van het omgekeerd inzamelen werd in fase 1, in dezelfde periode, ca. 26 kilogram PMD-afval per inwoner per jaar ingezameld. Dit is een stijging van ca. 61%.

Oud papier

In de maanden april en mei 2017 werd in fase 1¹ ca. 10 kilogram oud papier per inwoner ingezameld. Vóór de invoering van het omgekeerd inzamelen werd in fase 1, in dezelfde periode, ca. 8,5 kilogram oud papier per inwoner ingezameld. Dit is een stijging van ca. 18%.

Textiel

De hoeveelheid ingezameld textiel in fase 1 over de maanden april en mei is gedaald van ca. 1 kilogram per inwoner in 2016 naar ca. 0,7 kilogram in 2017, een daling van bijna 30%. Deze daling is waarschijnlijk het gevolg van het verwijderen van de textielcontainer aan de Nassaulaan in Vlijmen eind 2016. De container is hier verwijderd vanwege veelvuldig voorkomende (en grote) dumpingen van (rest)afval bij deze container. De directe omgeving ondervond al jaren veel overlast. De betreffende textielcontainer is niet herplaatst op een andere locatie in fase 1, maar is op een nieuwe locatie in Drunen geplaatst. De totale hoeveelheid textiel in de hele gemeente is in 2017 over de maanden april en mei, ten opzichte van 2016, ongeveer gelijk gebleven. De hoeveelheid die in diezelfde maanden is ingezameld via de milieustraat, is wel fors gestegen.

¹ De zes papierwijken die betrokken zijn bij het bepalen van de hoeveelheid ingezameld oud papier beslaan het grondgebied van fase 1. Eén papierwijk beslaat ook een klein deel van Vlijmen ten noorden van de A59. Er is niet te achterhalen welk deel van de ingezamelde hoeveelheid oud papier dat is. Omdat dit geldt voor zowel het jaar 2016 als 2017, heeft dit geen of nauwelijks invloed op de vergelijking.

	Zaaknummer 00514741
Onderwerp	Eerste resultaten omgekeerd inzamelen afval, fase 1

Het lijkt erop dat een deel van het textiel uit Vlijmen dus is ingezameld via andere textielcontainers, waaronder die op de milieustraat.

Bijplaatsingen bij (ondergrondse) containers

Een medewerker van Baanbrekers heeft vanaf de start van het omgekeerd inzamelen in fase 1 op werkdagen controles uitgevoerd op bijplaatsingen en eventuele andere onregelmatigheden bij de ondergrondse containers. Nadat een aantal weken weinig tot geen bijplaatsingen werden geconstateerd, zijn de controles recentelijk minder intensief geworden.

Vervuiling textielcontainers

In en bij de textielcontainers, die door Baanbrekers worden geleegd, wordt regelmatig ander afval aangetroffen. Dit betreft niet altijd restafval, maar ook glas, papier en verf. Het is niet bekend of dit plaatsvindt bij de textielcontainers die naast een ondergrondse container staan, of ook bij textielcontainers op andere locaties. Baanbrekers voert hierover nog geen goede registratie.

Controles PMD-containers

Tijdens de eerste inzamelronde van het PMD-afval na invoering van het omgekeerd inzamelen zijn de grijze minicontainers door de Afvalstoffendienst gecontroleerd op verkeerd aangeboden afval. Er zijn toen 68 containers niet geleegd omdat er restafval of ander afval in de container zat. Aan deze containers is een kaart gehangen, met daarop de vermelding waarom de container niet was geleegd. Ook werd vermeld dat de containers die enkele dagen later nog aan de straat zouden staan, alsnog eenmalig geleegd zouden worden. Vervolgens zijn deze en andere, steekproefsgewijs geselecteerde, containers tijdens de volgende inzamelronde door de BOA's gecontroleerd. Op dat moment zijn nog negentien containers aangetroffen met verkeerd afval. De betreffende inwoners zijn vervolgens gewezen op hun verkeerde scheidingsgedrag. Hiervoor zijn speciale waarschuwingskaarten ontwikkeld.

Verzamelcontainers

Ook bewoners van appartementen moeten overstappen op het omgekeerd inzamelen. Omdat in appartementen tot aan de invoering van het omgekeerd inzamelen slechts één container stond waar de bewoners alle afval ongescheiden in mochten doen, zijn er veel bewoners die nog moeten wennen aan het nieuwe systeem. Er worden dan ook regelmatig verzamelcontainers aangetroffen waarin verkeerd afval, voornamelijk restafval, zit. Vanwege de gewenning voor deze bewoners gaan we in de eerste weken na invoering coulant met deze situaties om en worden de containers alsnog, als restafvalcontainer, afgevoerd. Tegelijkertijd communiceren we met de bewoners door brieven en persoonlijke gesprekken en wordt ook controle en handhaving toegepast.

Dumpingens elders

Het aantal dumpingen op andere locaties dan bij (ondergrondse) containers, bijvoorbeeld in buitengebied of in/bij afvalbakjes en hondenpoepcontainers is licht gestegen. Dit geldt niet alleen voor fase 1 maar voor de gehele gemeente, dus ook voor die delen waar het omgekeerd inzamelen nog niet is ingevoerd. Gezocht wordt naar mogelijkheden om dumpingen in afvalbakjes en hondenpoepcontainers te beperken. Zo staat er momenteel een proefcontainer aan de Vliedbergweg met een deksel dat niet te openen is, maar waarin een kleine inwerpopening zit. Het resultaat zal worden geëvalueerd en daarbij ook of deze container op meerdere locaties kan worden geplaatst. Dit is mede afhankelijk van de kosten; een dergelijke container is immers duurder dan een reguliere. Verder wordt onderzocht of de inwerpopening van afvalbakjes kan worden verkleind door het plaatsen van spijlen.

	Zaaknummer 00514741
Onderwerp	Eerste resultaten omgekeerd inzamelen afval, fase 1

Afweging

Deze eerste resultaten betreffen een relatief korte periode van acht weken, direct na de invoering van het omgekeerd inzamelen in de eerste van vijf fases. Dit betekent dat veel inwoners hoogstwaarschijnlijk nog moeten wennen aan de nieuwe situatie en er wellicht nog andere aspecten zijn die invloed kunnen hebben op de resultaten. Een voorbeeld is het vermoeden dat inwoners tijdens de laatste inzamelronde van de minicontainers restafval zoveel mogelijk restafval hebben aangeboden. Met een goede afvalscheiding kunnen er daarmee inwoners zijn die tot nu toe nog geen inworp in de ondergrondse container hebben gedaan en daarmee tot de nulaanbieders behoren.

Ook kan er nog afval van deze eerste fase 'verdwijnen' in inzamelmiddelen die nu nog elders in de gemeente in gebruik zijn en pas in de volgende fases zullen verdwijnen. Ten slotte zijn er ook (bestaande) bedrijfscontainers, bijvoorbeeld van bedrijfjes aan huis, waar restafval in zal verdwijnen.

We zien overigens dat het aantal nulaanbieders afneemt, ofwel dat er in de weken volgend op de eerste acht weken meer huishoudens gebruik zijn gaan maken van de ondergrondse containers. De verwachting is dat deze trend zich zal doorzetten.

Het verbinden van keiharde conclusies aan deze eerste resultaten is niet mogelijk. We zien wel dat de resultaten van deze eerste periode overeenkomen met de eerste resultaten die in 2016 in de proefwijk in Drunen werden behaald. Daar maakte 45,4% in de eerste acht weken geen gebruik van de ondergrondse containers. Dit percentage bedraagt op dit moment nog maar 17%. De verwachting is dan ook dat het percentage nulaanbieders in fase 1 nog zal dalen.

Op basis van deze eerste resultaten zullen we wel al proberen om een beter beeld te krijgen van het effect van omgekeerd inzamelen en om het scheidingsgedrag van de inwoners te verbeteren. Zo gaan we bijvoorbeeld de nulaanbieders (steekproefsgewijs) bevragen over hun aanbodgedrag, gaan we onderzoeken in hoeverre er bedrijfscontainers in gebruik zijn en zetten we de controles en communicatie op/over een goede afvalscheiding (aangescherpt) voort. Ook gebruiken we de ervaringen in de eerste fase voor de volgende fases. Daarnaast worden de resultaten continu gemonitord, zowel de resultaten in deze fase als in daaropvolgende fases, waarmee uiteindelijk een goed beeld ontstaat van het omgekeerd inzamelen in de gehele gemeente.

Omdat de hoeveelheid textiel zo fors is gedaald in fase 1 zal daarnaast worden overwogen om een textielcontainer terug te plaatsen op een nader te bepalen locatie. Ook gaat Baanbrekers een goede registratie bijhouden van aangetroffen afval in en bij de textielcontainers, op basis waarvan we kunnen bekijken of het bijvoorbeeld noodzakelijk is om textielcontainers te verplaatsen of andere maatregelen te treffen.

Inzet van middelen

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen. Met de invoering van omgekeerd inzamelen verwachten we de landelijke, regionale en gemeentelijke doelstellingen te kunnen realiseren. Naar verwachting levert dit een positief financieel effect; een daling van de opbrengsten en een grotere daling van de (afvalverwerkings-) kosten. Op basis van de huidige beperkte periode en de beperkte omvang, zijn hiervoor nog onvoldoende inschattingen te maken op dit moment. In een volgende bestuursrapportage en in de begroting 2018 zullen de ramingen op basis van dan beschikbare gegevens worden herzien.

Procedure / vervolgstappen

Het voorstel is om, overeenkomstig de gedane toezegging, de resultaten ter kennisname toe te sturen aan de raadsleden.

	Zaaknummer	00514741
Onderwerp	Eerste resultaten omgekeerd inzamelen afval, fase 1	

Een jaar na de invoering van omgekeerd inzamelen in de laatste fase, eind 2018, zal een uitgebreide evaluatie worden uitgevoerd van de nieuwe manier van afval inzamelen en het al dan niet behalen van het ambitieniveau. Voor de evaluatie wordt gebruik gemaakt van monitoringsgegevens, kosten en opbrengsten, sorteeranalyses en de ervaringen van bewoners met een bewonersenquête.

Voorgenomen besluit

Het voorstel is om bijgaand besluit vast te stellen.

	Zaaknummer	00514741
Onderwerp	Eerste resultaten omgekeerd inzamelen afval, fase 1	

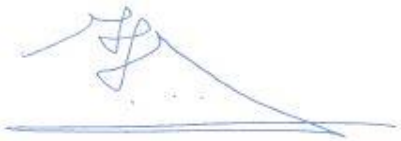
BESLUIT

Het college van Heusden heeft in de vergadering van 11 juli 2017

besloten:

- kennis te nemen van de eerste resultaten van het omgekeerd inzamelen uit fase 1 (Nieuwkuijk en Vlijmen ten zuiden van de A59);
- de raadsleden hierover te informeren met bijgevoegd memo.

namens het college van Heusden,
de secretaris,

mr. H.J.M. Timmermans

MEMORAAD

Aan:	de leden van de raad
Van:	college van Heusden
Datum:	11 juli 2017
Onderwerp:	eerste resultaten omgekeerd inzamelen afval fase 1
Doel:	ter kennisname/ter informatie
Aanleiding:	toezegging babs nr. 1448
Aard informatie:	openbaar

Aanleiding

Op 20 december 2016 besloot u tot de invoering van het omgekeerd inzamelen van huishoudelijk afval. Tijdens de raadsvergadering is toegezegd dat de eerste resultaten van de eerste fase voor de zomer (2017) worden meegedeeld. Dit memo gaat over de eerste resultaten uit fase 1 (Nieuwkuijk en Vlijmen ten zuiden van de A59), over de eerste acht weken (15 april tot 10 juni).

Informatie

Restafval

Vóór de invoering van het omgekeerd inzamelen, in 2016, is 134 kilogram restafval per inwoner per jaar ingezameld (exclusief grof restafval). In fase 1 is in de eerste acht weken na invoering 9,8 kilogram restafval per inwoner ingezameld (exclusief grof restafval). Omgerekend naar een heel jaar komt dit neer op 64 kilogram restafval (exclusief grof restafval) per jaar. Dit is ruim onder de doelstelling die de gemeente heeft opgenomen in het afvalbeleidsplan (85 kilogram in 2018 en 75 kilogram in 2020). Tegelijkertijd is het waarschijnlijk een onderschatting van de werkelijke hoeveelheid restafval per inwoner, omdat er in de eerste acht weken zogenaamde 'nulaanbieders' zijn die nog steeds hun eerste inworp in de ondergrondse container moeten doen. Het gaat hier om 1.232 adressen en dat is ca. 44% van het totaal aantal adressen in deze fase.

GFT-afval

In de eerste acht weken werd in fase 1, omgerekend naar een heel jaar, ca. 137 kilogram GFT-afval per inwoner ingezameld. Vóór de invoering van het omgekeerd inzamelen werd in fase 1, in dezelfde periode, ca. 102 kilogram GFT-afval per inwoner per jaar ingezameld. Dit is een stijging van ca. 34%.

PMD-afval

In de eerste acht weken werd in fase 1, omgerekend naar een heel jaar, ca. 42 kilogram PMD-afval per inwoner ingezameld. Vóór de invoering van het omgekeerd inzamelen werd in fase 1, in dezelfde periode, ca. 26 kilogram PMD-afval per inwoner per jaar ingezameld. Dit is een stijging van ca. 61%.

Oud papier

In de maanden april en mei 2017 werd in fase 1¹ ca. 10 kilogram oud papier per inwoner ingezameld. Vóór de invoering van het omgekeerd inzamelen werd in fase 1, in dezelfde periode, ca. 8,5 kilogram oud papier per inwoner ingezameld. Dit is een stijging van ca. 18%.

Textiel

De hoeveelheid ingezameld textiel in fase 1 over de maanden april en mei is gedaald van ca. 1 kilogram per inwoner in 2016 naar ca. 0,7 kilogram in 2017, een daling van bijna 30%. Deze daling is waarschijnlijk het gevolg van het verwijderen van de textielcontainer aan de Nassaulaan in Vlijmen

¹ De zes papierwijken die betrokken zijn bij het bepalen van de hoeveelheid ingezameld oud papier beslaan het grondgebied van fase 1. Eén papierwijk beslaat ook een klein deel van Vlijmen ten noorden van de A59. Er is niet te achterhalen welk deel van de ingezamelde hoeveelheid oud papier dat is. Omdat dit geldt voor zowel het jaar 2016 als 2017, heeft dit geen of nauwelijks invloed op de vergelijking.

eind 2016. De container is hier verwijderd vanwege veelvuldig voorkomende (en grote) dumpingen van (rest)afval bij deze container. De directe omgeving ondervond al jaren veel overlast. De betreffende textielcontainer is niet herplaatst op een andere locatie in fase 1, maar is op een nieuwe locatie in Drunen geplaatst. De totale hoeveelheid textiel in de hele gemeente is in 2017 over de maanden april en mei, ten opzichte van 2016, ongeveer gelijk gebleven. De hoeveelheid die in diezelfde maanden is ingezameld via de milieustraat, is wel fors gestegen. Het lijkt erop dat een deel van het textiel uit Vlijmen dus is ingezameld via andere textielcontainers, waaronder die op de milieustraat.

Bijplaatsingen bij (ondergrondse) containers

Een medewerker van Baanbrekers heeft vanaf de start van het omgekeerd inzamelen in fase 1 op werkdagen controles uitgevoerd op bijplaatsingen en eventuele andere onregelmatigheden bij de ondergrondse containers. Nadat een aantal weken weinig tot geen bijplaatsingen werden geconstateerd, zijn de controles recentelijk minder intensief geworden.

Vervuiling textielcontainers

In en bij de textielcontainers, die door Baanbrekers worden geleegd, wordt regelmatig ander afval aangetroffen. Dit betreft niet altijd restafval, maar ook glas, papier en verf. Het is niet bekend of dit plaatsvindt bij de textielcontainers die naast een ondergrondse container staan, of ook bij textielcontainers op andere locaties. Baanbrekers voert hierover nog geen goede registratie.

Controles PMD-containers

Tijdens de eerste inzamelronde van het PMD-afval na invoering van het omgekeerd inzamelen zijn de grijze minicontainers door de Afvalstoffendienst gecontroleerd op verkeerd aangeboden afval. Er zijn toen

68 containers niet geleegd omdat er restafval of ander afval in de container zat. Aan deze containers is een kaart gehangen, met daarop de vermelding waarom de container niet was geleegd. Ook werd vermeld dat de containers die enkele dagen later nog aan de straat zouden staan, alsnog eenmalig geleegd zouden worden. Vervolgens zijn deze en andere, steekproefsgewijs geselecteerde, containers tijdens de volgende inzamelronde door de BOA's gecontroleerd. Op dat moment zijn nog negentien containers aangetroffen met verkeerd afval. De betreffende inwoners zijn vervolgens gewezen op hun verkeerde scheidingsgedrag. Hiervoor zijn speciale waarschuwingskaarten ontwikkeld.

Verzamelcontainers

Ook bewoners van appartementen moeten overstappen op het omgekeerd inzamelen. Omdat in appartementen tot aan de invoering van het omgekeerd inzamelen slechts één container stond waar de bewoners alle afval ongescheiden in mochten doen, zijn er veel bewoners die nog moeten wennen aan het nieuwe systeem. Er worden dan ook regelmatig verzamelcontainers aangetroffen waarin verkeerd afval, voornamelijk restafval, zit. Vanwege de gewenning voor deze bewoners gaan we in de eerste weken na invoering coulant met deze situaties om en worden de containers alsnog, als restafvalcontainer, afgevoerd. Tegelijkertijd communiceren we met de bewoners door brieven en persoonlijke gesprekken en wordt ook controle en handhaving toegepast.

Dumpingen elders

Het aantal dumpingen op andere locaties dan bij (ondergrondse) containers, bijvoorbeeld in buitengebied of in/bij afvalbakjes en hondenpoepcontainers is licht gestegen. Dit geldt niet alleen voor fase 1 maar voor de gehele gemeente, dus ook voor die delen waar het omgekeerd inzamelen nog niet is ingevoerd. Gezocht wordt naar mogelijkheden om dumpingen in afvalbakjes en hondenpoepcontainers te beperken. Zo staat er momenteel een proefcontainer aan de Vliedbergweg met een deksel dat niet te openen is, maar waarin een kleine inwerpopening zit. Het resultaat zal worden geëvalueerd en daarbij ook of deze container op meerdere locaties kan worden geplaatst. Dit is mede afhankelijk van de kosten; een dergelijke container is immers duurder dan een reguliere.

Verder wordt onderzocht of de inwerpopening van afvalbakjes kan worden verkleind door het plaatsen van spijlen.

Conclusies

Deze eerste resultaten betreffen een relatief korte periode van acht weken, direct na de invoering van het omgekeerd inzamelen in de eerste van vijf fases. Dit betekent dat veel inwoners hoogstwaarschijnlijk nog moeten wennen aan de nieuwe situatie en er wellicht nog andere aspecten zijn die invloed kunnen hebben op de resultaten. Een voorbeeld is het vermoeden dat inwoners tijdens de laatste inzamelronde van de minicontainers restafval zoveel mogelijk restafval hebben aangeboden. Met een goede afvalscheiding kunnen er daarmee inwoners zijn die tot nu toe nog geen inworp in de ondergrondse container hebben gedaan en daarmee tot de nulaanbieders behoren. Ook kan er nog afval van deze eerste fase 'verdwijnen' in inzamelmiddelen die nu nog elders in de gemeente in gebruik zijn en pas in de volgende fases zullen verdwijnen. Ten slotte zijn er ook (bestaande) bedrijfscontainers, bijvoorbeeld van bedrijfjes aan huis, waar restafval in zal verdwijnen. We zien overigens dat het aantal nulaanbieders afneemt, ofwel dat er in de weken volgend op de eerste acht weken meer huishoudens gebruik zijn gaan maken van de ondergrondse containers. De verwachting is dat deze trend zich zal doorzetten.

Het verbinden van keiharde conclusies aan deze eerste resultaten is niet mogelijk. We zien wel dat de resultaten van deze eerste periode overeenkomen met de eerste resultaten die in 2016 in de proefwijk in Drunen werden behaald. Daar maakte 45,4% in de eerste acht weken geen gebruik van de ondergrondse containers. Dit percentage bedraagt op dit moment nog maar 17%. De verwachting is dan ook dat het percentage nulaanbieders in fase 1 nog zal dalen.

Op basis van deze eerste resultaten zullen we wel al proberen om een beter beeld te krijgen van het effect van omgekeerd inzamelen en om het scheidingsgedrag van de inwoners te verbeteren. Zo gaan we bijvoorbeeld de nulaanbieders (steekproefsgewijs) bevragen over hun aanbodgedrag, gaan we onderzoeken in hoeverre er bedrijfscontainers in gebruik zijn en zetten we de controles en communicatie op/over een goede afvalscheiding (aangescherpt) voort. Ook gebruiken we de ervaringen in de eerste fase voor de volgende fases. Daarnaast worden de resultaten continu gemonitord, zowel de resultaten in deze fase als in daaropvolgende fases, waarmee uiteindelijk een goed beeld ontstaat van het omgekeerd inzamelen in de gehele gemeente.

Omdat de hoeveelheid textiel zo fors is gedaald in fase 1 zal daarnaast worden overwogen om een textielcontainer terug te plaatsen op een nader te bepalen locatie. Ook gaat Baanbrekers een goede registratie bijhouden van aangetroffen afval in en bij de textielcontainers, op basis waarvan we kunnen bekijken of het bijvoorbeeld noodzakelijk is om textielcontainers te verplaatsen of andere maatregelen te treffen.

Vervolg

Een jaar na de invoering van omgekeerd inzamelen in de laatste fase, eind 2018, zal een uitgebreide evaluatie worden uitgevoerd van de nieuwe manier van afval inzamelen en het al dan niet behalen van het ambitieniveau. Voor de evaluatie wordt gebruik gemaakt van monitoringsgegevens, kosten en opbrengsten, sorteeranalyses en de ervaringen van bewoners met een bewonersenquête.